

- Narodne drame, poslovice i zagonetke*. 1963. Nikola Bonifačić Rožin, ed. Pet stoljeća hrvatske književnosti. Zagreb: Matica hrvatska - Zora.
- Nodilo, Natko. 1981. *Stara vjera Srba i Hrvata*. Split: Logos.
- Novak, Slobodan Prosperov. 1985. "Logika tijela i retorika ideologije u hrvatskom religijskom kazalištu". *Mogućnosti* XXXII/1-2-3:290-302.
- Novak, Slobodan Prosperov. 1987. *Dubrovnik iznova*. Dubrovnik.
- Novak, Slobodan Prosperov & Josip Lisac. 1984. *Hrvatska drama do narodnog preporoda*, I i II. Split: Logos.
- Rajković, Zorica. 1985. "Sjećenje govedine' (O jednom delikatnom svadbenom običaju)". *Narodna umjetnost* 22:251-260.
- Rešetar, Milan. 1934. "Sitniji prilozi. Dubrovačka 'Turica'". *Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena* 29/2:79-80.
- Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*. 1880 ss. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti.
- Sachs, Curt. 1957. *World History of the Dance*. London: George Allen & Unwin.
- Slivka, Martin. 1990. *L'udové masky*. Bratislava: Tatran.
- Vučetić, Antun. 1924. *Sveti Vlaho u Dubrovniku*. Dubrovnik.
- Vuletić Vukasović, Vid. 1923. "Kako su postale Mrcine". In *Pripovijetke i priče iz dubrovačke oblasti, Hercegovine i t. d.* Dubrovnik: Štamparija Jadran, 102-109.
- Zíbrt, Čeněk. 1893. "Chozeni s klibnou". *Český lid* 2:349.

TURIČINIM TRAGOM

SAŽETAK

Turica, Čoroje i Vila znamenite su, ali nedovoljno istražene stare dubrovačke maske. To nisu beznačajne maskare, neobvezni likovi pokladnih veselja. Autor pretpostavlja njihovo sudjelovanje u oružnom plesu, u nekoj inačici moreške ili lančanoga plesa u vrijeme Republike, argumentirajući to usporedbom sa sličnim pojavama na Mediteranu. Ako je pretpostavka točna, postaje jasno zašto su te maske imale posebne povlastice kod dubrovačkih svjetovnih i crkvenih vlasti te zašto su se pojavljivale i u nekim prigodama izvan pokladnoga razdoblja. U tom svjetlu "maškarana trojica" dio su pretkršćanske obredne jezgre koja je, transformirana različitim plesnim i književnim utjecajima kroz stoljeća, poslužila kao ishodište profesionalnom plesnom i dramskom kazalištu u Hrvatskoj.

Ključne riječi: maske, karneval, ples, koreologija, Dubrovnik